

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 dla Gminy Sława

I Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Rozdział drugi pt. „**Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela**” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją,
2. ustawa z dnia 26.10.1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz.1286).
3. Ustawa z dnia 29.07.2005 roku, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U z 2015 r., poz.1390).
4. Ustawa o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 163 ze zmianami).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r., w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskiej Karty”.
6. Uchwała Rady Miejskiej w Sławie Nr XXX/217/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r., w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013 – 2018.
7. Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r.
8. Zarządzenie Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2002 roku, w związku z występowaniem przemocy w rodzinie i interwencji z pomocą Niebieskiej Karty.

INFORMACJE OGÓLNE

II. rodzina jako podstawowa jednostka społeczna.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka , kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice, bądź opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają relacje pomiędzy rodzicami a dziećmi, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, relacje wewnętrznie rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej nie zgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wywierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie , ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa:

1. zasady w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

2. zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
3. zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

III. Definicja przemocy

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **przemoc to:**

„ Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1. (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art.115 § 11 ustawy z dnia 6.06.1997 r., – kodeks karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.

Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.

Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.

Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

Zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Cykle przemocy:

Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,

Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,

Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

STRATEGIA I METODY DZIAŁANIA

IV. Przygotowanie diagnozy w gminie.

1. Przeprowadzenie diagnozy i ustalenie zasobów środowiska lokalnego, a więc działalność instytucji, placówek, organizacji pozarządowych, osób zajmujących się pomaganiem i na tej podstawie opracowanie mapy zasobów środowiska lokalnego.
2. Przeprowadzenie badań pozwalających określić postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie, a także opinie na temat sposobu pomagania rodzinom, w których dochodzi do przemocy. Badania będą przeprowadzane na podstawie wywiadów środowiskowych.
3. Przeprowadzenie badań pozwalających określić postawy pracowników służb i placówek stykających się z problemem przemocy w rodzinie na terenie naszej gminy, a także poziom ich kwalifikacji potrzebnych do skutecznego pomagania.

ZADANIA SŁUŻB POWOŁANYCH DO NIESIENIA POMOCY OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE

V. Pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają obowiązek świadczyć samorząd terytorialny (gmina), pomoc społeczna, służba zdrowia, policja, oświata oraz organizacje pozarządowe.

GMINA

opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,

Zadania związane z udzielaniem rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomocy psychologicznej, prawnej a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie, są zadaniami własnymi gminy i realizowane będą przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, mówi o tym ustawa o wychowaniu w trzeźwości oraz Gminny Program przeciwdziałania Alkoholizmowi.

POLICJA

Policja jest zobowiązana do zapewnienia bezpieczeństwa i utrzymywania porządku publicznego. Do zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy domowej, poprzez interwencje w sprawach przemocy w rodzinie.

Do podstawowych zadań Policji zawartych w art. 1 ust 2 pkt 1, 2, i 3 ustawy o Policji m.in.;

- Ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,

- Inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminologicznym i współdziałanie w tym zakresie, z organizacjami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi,
- Wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez całą dobę, jest organem ścigania, który jako pierwszy ma kontakt z ofiarą przemocy domowej i ze sprawcą przemocy. Dużą rolę w walce z przemocą domową odgrywają dzielnicowi, którzy jako pierwsi mają kontakt z pokrzywdzonymi, przyjmują zawiadomienia o przestępstwie, sporządzają „Niebieską Kartę”, pouczają ofiarę przemocy o przysługującej jej prawach, udzielają informacji o placówkach niosących pomoc osobom pokrzywdzonym.

OŚWIATA

Przedstawiciele oświaty, w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, w swoim działaniu skupiają uwagę na uczniach, podejmując następujące działania:

- diagnozują sytuację i potrzeby ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie.
- udzielają kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu faktycznemu lub osobie najbliższej, o możliwości pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- biorą czynny udział w posiedzeniach grup roboczych, zwłaszcza gdzie przemoc dotyka rodziny z udziałem dzieci,
- monitorują zachowanie dziecka w szkole,
- Wszczynają procedurę Niebieskiej Karty, podejmując działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom.

POMOC SPOŁECZNA

Celem działania pomocy społecznej, jest umożliwienie osobom, rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których sami nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się w przypadku: ubóstwa, bezradności, w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Każda z tych sytuacji może sprzyjać występowaniu przemocy w rodzinie, lub z niej wynikać.

Do obowiązków pracownika socjalnego należy:

- Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, umożliwiających diagnozę sytuacji rodzinnej,

- Przygotowanie planu pomocy rodzinie,
- Monitorowanie rodziny, wynikające z planu pomocy rodzinie.
- Proponowanie pomocy finansowej, prawnej i psychologicznej.
- W przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie, skierowanie do odpowiednich instytucji zawiadomienia, o sytuacji w rodzinie.
- Towarzyszenie osobom pokrzywdzonym w sądach i innych instytucjach , jeżeli zachodzi taka potrzeba,
- Sporządzanie „Niebieskiej Karty”,
- Występowanie do sądu, o sprawdzenie opieki i wykonywanie władzy rodzicielskiej nad dziećmi w rodzinach dysfunkcyjnych.

SLUŻBA ZDROWIA

Zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. W przypadku przemocy w rodzinie, u osób krzywdzonych często występują zmiany somatyczne, zaburzenia emocjonalne, stany nerwicowe, jak również uszkodzenia ciała, wymagające pomocy lekarza.

Zgodnie z ustawą o zawodzie lekarza, ma on obowiązek poinformowania organy ścigania i instytucje pomagające ofiarom przemocy domowej o zaistniałych okolicznościach, czyli o podejrzeniu wystąpienia przestępstwa. Wystawienie na prośbę poszkodowanych, bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała, powstałych wskutek użycia siły fizycznej. Sporządzić Niebieską Kartę, uczestniczenie w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego i posiedzeniach grup roboczych..

V. Szczegółowe działanie gminy.

1. Zapraszanie do współpracy i uczestnictwo w szkoleniach Policji, ze szczególnym uwzględnieniem służb patrolowo – interwencyjnych , dzielnicowych i wydziału dochodzeniowo – śledczego.
2. Organizacja szkoleń specjalistycznych dla : pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej.
3. **Zadania Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do którego obowiązków należy:**
 - Przyjmowanie wszystkich wniosków dotyczących przemocy domowej od pracowników socjalnych i uruchomienie procedury mającej na celu powstrzymanie przemocy.
 - Analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie

odwykowe przeciwalkoholowe i wywiadów środowiskowych, pod kątem informacji o przemoc w rodzinie,

- Prowadzenie rozmów z ofiarami przemoc w rodzinie, zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty, dotyczącej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
 - Prowadzenie całości dokumentacji, potwierdzającej występowanie przemoc domowej, tj; notatki służbowe, protokoły z rozmów z ofiarami przemoc domowej i członkami ich rodzin.
 - Pełnienie dyżurów w Punkcie Konsultacyjnym dla ofiar przemoc w rodzinie, udzielanie porad prawnych, motywowanie do udziału w terapii dla ofiar przemoc w rodzinie.
 - Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemoc w rodzinie, zgodnie z Niebieską Kartą.
 - Motywowanie sprawców przemoc w rodzinie, do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemoc domowej.
 - Inicjowanie, podejmowanie natychmiastowej interwencji powstrzymujących przemoc w rodzinie.
 - Występowanie z wnioskiem do Prokuratury o wszczęcie postępowania w sprawie o znęcanie się nad rodziną.
 - Występowanie do Komisariatu Policji z wnioskiem, o podjęcie działań interwencyjnych przez dzielnicowego, lub o podjęcie innych działań prewencyjnych, w sprawach gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie.
 - Monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przemoc w rodzinie.
 - Występowanie w charakterze świadka w sprawach o przestępstwo z art. 207 kk tj. o znęcanie się nad rodziną, w postępowaniu przygotowawczym karnym przed sądem.
4. Zadania zespołu interdyscyplinarnego mają na celu, tworzenie i aktualizowanie bazy danych dotyczących przemoc w rodzinie, oraz monitorowanie jej funkcjonowania.
 5. Zaplanowanie strategii i przepływu informacji, w konkretnych przypadkach przemoc w rodzinie.
 6. Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową.

Realizacja wszelkich innych poczynań, mogących przyczynić się do powstrzymania przemocy w rodzinie, a nie ujętych w niniejszym programie.

Opracowała: Grażyna Balińska